

Den största uppoffringen

Zoltan Tiroler

Tänk dig att behöva förneka allt du själv tror på. Att aktivt arbeta för det du mest av allt hatar och spotta på det du älskar. Att din familj, dina vänner, dina grannar ser på dig med skepsis, avsky och förakt - att leva så vecka efter vecka, månad efter månad, år ut och år in. Finns det någon större uppoffring? Den är kubanska säkerhetsagenter beredda att göra när de infiltrerar grupper som samarbetar med främmande makt (USA) för att störta Kubas regering. De är beredda att göra allt som behövs för att skydda sitt land.

Mest kända är de 5 kubaner som infiltrerade exil-kubanska organisationer i Florida för att kunna rapportera hem om planerade attentat och därmed förhindra dem och rädda liv. De 5 fick betala med 16 år isolerade i USAs fängelseindustri. De betraktas som hjältar i Kuba, dit de kunde återvända i december 2014 i samband med en omfattande överenskommelse mellan de båda länderna. Och det finns många fler än de 5.

Vid det stora europeiska solidaritetsmötet för Kuba i Stockholm i november 2016 ingick Moisés Rodríguez i kubanska delegationen. Han presenterades som kunnig på relationerna USA-Kuba, vilket visade sig vara en underdrift. Han känner fienden på ett alldeles speciellt sätt. I hans anförande kom det bara en antydning om hans bakgrund som säkerhetsagent infiltrerad i kubanska dissidentgrupper. Jag ville veta mer. Så i en paus satte vi oss ner. Lågmält, kortfattat och odramatiskt svarar Moises på mina frågor:

Moisés berättar:

– Det var 1980, jag var 20 år och gick på universitetet i Havanna när jag blev agent i kubanska säkerhetstjänsten. Jag var med i studentföreningen FEU, jag var inte speciellt politiskt mogen, men jag hade de grundläggande

värderingarna och älskade mitt land. Jag erbjöd mig själv, jag blev inte rekryterad. När jag några år senare tillfrågades om att infiltrera den grupp som Elizardo Sánchez höll på att bygga upp så tvekade jag inte. Årligt talat så tänkte jag inte så mycket på konsekvenserna. Jag insåg inte följderna eller farorna.

– Reagan var president i USA och intensifierade det undergrävande arbetet mot Kuba. Sánchez jobbade då på universitetet, men dömdes till fängelse för kontra-revolutionär verksamhet och CIA-kontakter. Jag blev satt i fängelse 1983 för att kunna bli vän med Sánchez där. I Västvärlden var han under många år en av de mest omskrivna och hyllade dissidenterna. Han var tilltänkt president efter den av Västvärlden så det eftersträvade 'regimskiftet'. Jag blev hans förtroene. Han grundade 'Comisión Cubana de Derechos Humanos y Reconciliación Nacional (CCDHRN Kubanska Kommissionen för Mänskliga Rättigheter och Nationell Försoning), som än idag används av många västerländska medier som huvudsaklig informationskälla om Kuba.

Elizardo Sánchez lurade många godtrogna i Sverige och Europa.

– Han framställde sig som socialist för att få kontakt med ledande politiska kretsar. Och det fick han. Också många som ansåg sig progressiva - vänster - trodde på honom och stödde hans sak på 1980 och -90-talen* och fortfarande. Efter hand visade han sig alltmer öppet kontra-revolutionär för att kunna bli den ledande USA-agenten i Kuba.

Jag hade tidigare inte varit politiskt engagerad och det var förstas väldigt svårt att förklara min nya kontra-revolutionära inställning för familjen. Jag ville försvara revolutionen. Jag infiltrerade för allas bästa, för att försvara 10 miljoner kubaner. Visst, det var en stor uppoffring. Mamma försökte hela tiden att övertala mig att komma tillbaka till rätta vägen. Jag var en stor besvikelse för henne. Men för mig var målet viktigast. Jag var nu gift, och vi fick barn 1987, 1990 och 1994. Efter att jag börjat arbeta med Sánchez trodde min fru hela tiden att jag skulle ångra mig men 2000 hade hon fått nog och lämnade mig. Och nej, man får inte skvallra och avslöja vad man håller på med, då är det kört. Beslutet var oåterkalleligt.

USA-diplomater talade om vad vi skulle göra

– Det fanns ögonblick då jag kände tillgivenhet för Elizardo. Han hade ett sjukt barn. Men jag lät mig inte styras av dessa känslor. Han hade egentligen ingen bestämd ideologi. Han hade inget politiskt program. Det var personliga intressen som styrde honom. Han ville ha pengar och få ett bättre liv i lyx utomlands. – USA bryter ständigt mot internationella avtal. De skapar grupper för att störta regeringar och det fortsätter ännu i Kuba, men delvis med andra metoder. Jag fick en passersedel som gav mig fritt tillträde till USA:s Intressekontor (idag ambassad) i Havanna. Där talade de om för oss vad vi skulle göra. Exempelvis upprätta en rapport till FN:s Människorättskommision i Genève. De talade också om vad vi skulle skriva: tortyr, polisbrutalitet, försvinnanden, samvetsfångar. De ville att vi skulle göra en lista på politiska fångar och ta fram en karta på "Kubas Gulag". Vi var som mest ett 30-tal i gruppen. Aldrig fler.

En enorm lättnad att komma ut

– 2011 bestämdes att sex agenter, varav jag var en, skulle framträda och avslöja vad USA höll på med. Det var förstas en enorm lättnad. Lördagen den 26:e februari kallades familjen till mitt hus. Sedan gick vi ut i direktsändning på kubansk TV i programmet "Razones de Cuba" – Kubas rätt". Och det blev ett liv! Grannarna kom in mitt under sändning och hyllade mig. Familjen grät och vi grät och kramades allihop. Barnen var också jätteglada. Men det är klart, vi har gått miste om mycket.

Idag är jag 55 år och arbetar som tulltjänsteman, men arbetet som agent har präglat mitt liv. Efter avslöjandet var det ingen i Sánchezgrupp som hörde av sig. De var med i gruppen för att få visum till USA. Idag är ingen av dem kvar i Kuba, inte Elizardo Sanchez heller.

Jag tror inte att Elizardo någonsin anade något om mig. Efter att jag framträtt i TV så nekade han till att vi överhuvudtaget arbetat ihop. Å andra sidan så sade han också att han hade misstänkt mig länge.

Blockaden fortsätter, för regimskifte

– Vad gäller USA:s inblandning i Kuba idag så förklarade ju Obama tydligt de nya metoderna för att nå samma mål som med de gamla och att de nu inriktar sig på ungdomen. Bland universitetsungdomar, som är ute i samhället om några år, letar de framtida ledare för 'övergången'. Men majoriteten av Kubas ungdom stöder revolutionen. Det vet jag för jag är i ständig kontakt med universitetet. Jänkarnas strategi är väl uttänkt, men de kommer inte att nå sina mål. Kom också ihåg att de flesta besökarna till Kuba från USA inte har några baktankar, men någon enstaka procent försöker samla information till stöd för USA:s strategi.

Nu verkar det som att blockaden kommer att vara kvar och vi måste arbeta för att trots det höja levnadsstandarden. Vi får väl se vad som händer med Trump. Det var delar av de styrande skikten som ville ha honom, inte folket. Men vi kubaner har tålamod.

Jag är ute mycket och pratar, framförallt med ungdomar. De får alltfler viktiga uppdrag i samhället. De är modiga. Jag varnar för USA:s undergrävande verksamhet. På sätt och vis är det svårare nu med "normaliseringen" mellan länderna, som inte pekar ut fienden lika tydligt. Jag är vän med flera andra exagenter och vi åket ofta tillsammans och talar på olika ställen. Jag får erkännande och uppskattning. 2013 valdes jag till parlamentsledamot. Mina ideal står fast. Vi måste försvara Kuba."

* I Sveriges riksdag tävlade Pierre Schori (s) och Margaretha av Ugglas (m) på 90-talet om att vara hans bästa vän. För något år sedan var han inbjuden till Sverige och hade överläggningar med Pierre Schori och Lisa Pelling,